

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.043/2025/12.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke
Dr. Horváth Péter, előadó bíró
Molnár Ferencné dr., bíró
Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró
Dr. Varga Eszter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2026. június 9.

Az ügy tárgya: személyi szabadság megsértésének büntette

Terhelt(ek):

Első fok: Debreceni Járásbíróság, 70.B.629/2023/49., ítélet,
tárgyalás, 2024. szeptember 25.

Másodfok: Debreceni Törvényszék, 1.Bf.497/2024/8., végzés,
nyilvános ülés, 2025. április 8.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A személyi szabadság megsértésének büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Debreceni Járásbíróság 70.B.629/2023/49. számú ítéletét és a Debreceni Törvényszék 1.Bf.497/2024/8. számú végzését hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Debreceni Járásbíróság a 2024. szeptember 25. napján meghozott 70.B.629/2023/49. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki személyi szabadság megsértésének büntetésében [Btk. 194. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont]. Ezért őt 6 hónap, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén annak fokozata fogház, és a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett továbbá a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Védelmi fellebbezés alapján eljárva a Debreceni Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2025. április 8. napján jogerős 1.Bf.497/2024/8. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] Az eljárt bíróság által megállapított – a felülvizsgálati eljárásban irányadó – tényállás lényege a következő:

A terhelt 2023. február 1. napján 16 óra körüli időben az ingatlana előtt elhaladó, mazsorett előadásra tartó 11 éves sértett és 12 éves barátnője után ment futva, mert miközben a sértett a kezében lévő mazsorettbotot forgatta, a bot a terhelt ingatlana fakerítésének csapódott. A terhelt a kk. sértettet és barátnőjét az utcára bekanyarodva érte utol. A terhelt ekkor megfogta a kb. 135 cm magasságú és kb. 30 kg súlyú, vékony testalkatú sértett bal felkarját, és rángatni kezdte, miközben azt kiabálta, hogy „Mit csináltál Te bűdös kurva!”. A terhelt visszafordította a sértettet és – a felkarjánál fogva – visszafelé húzta a háza irányába, miközben hangosan szidalmazta. A terhelt cselekménye következtében a két gyermek sírva fakadt, majd a sértett segítségért kiáltott. Ezt észlelte az autóval arra elhaladó az 1. számú tanú és férje, és a gépjárművel visszatolattak a sértettet mintegy 40-45 méteren keresztül maga után húzó terhelthez. A gépjárműből kiszálló 1. számú tanú többször kérdőre vonta a terheltet, aki azt mondta, hogy az egyik gyerek egy kővel betörte az ablakát. A terhelt ekkor már az ingatlana mellett állt a kiskorú sértettel, így az 1. számú tanú számára is szemmel látható volt, hogy az ablakon nem volt sérülés. Ezt követően a terhelt ismét húzni kezdte az akkor már csak néhány méterre lévő kapuja irányába a kiskorú sértettet, aki kérte, hogy engedje el, mert nem csinált semmit. Emellett a sértett barátnője is kérte, majd az 1. számú tanú is felszólította a terheltet, hogy engedje el, azonban a terhelt nem volt hajlandó erre. Időközben az autóval leparkoló 2. számú tanú is odament a terhelthez, és határozottan kérte, hogy engedje el a gyereket, amit a terhelt még ekkor sem tett meg, mire a 2. számú tanú kirántotta a terhelt kezéből a kiskorú sértettet, aki a barátnőjével együtt elfutott a helyszínről.

A terhelt a fenti cselekmény elkövetésekor paranoid személyiségzavarban szenvedett, amely a kóros elmeállapottal egyenértékű. A terhelt kóros elmeállapota a cselekmény elbírálásakor is fennállt. A terhelt elmekóros tünetei – üldöztetési gondolatai, amelyek a terhére rótt cselekménnyel kapcsolatosak, a pszichotikus irányú dekompenzációval együtt járó indulati kontrollzavar – a terhére rótt cselekménnyel ok-okozati összefüggésben álltak, és súlyos fokban korlátozták a terheltet a terhére rótt cselekmény idején, hogy a cselekménye következményeit felismerje, és e felismerésnek megfelelő magatartást tanúsítson.

II.

[4] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára és a b) pont ba) alpontjára alapítottn.

[5] Indokai szerint a másodfokú bíróság a bizonyítékok nem megfelelő mérlegelése révén megalapozatlan tényállást állapított meg, a cselekmény minősítése pedig törvénysértő.

[6] Kifejtette, hogy a terhelt bűnösségének megállapítására nem kerülhetett volna sor, mivel a cselekménye nem volt jogellenes, az jogszerű birtokvédelem volt, sem az akarata, sem a tudata nem terjedt ki bűncselekmény elkövetésére a terhelt beszámítási képességét súlyos fokban korlátozó paranoid személyiségzavara okán, illetve ténybeli tévedésben volt.

[7] Hivatkozott arra is, hogy a megállapított tényállás alapján legfeljebb a Btk. 195. §-a szerint minősülő kényszerítés lenne megállapítható, ekként a kiszabott büntetés törvénysértő.

[8] Hangsúlyozta továbbá, hogy a bíróság a büntetés kiszabása során nem értékelte kellő nyomatékkel az enyhítő körülményeket.

[9] Mindezekre tekintettel a jogerős ügydöntő határozat megváltoztatását, és elsődlegesen a terhelt felmentését, másodlagosan a terhelt bűnösségének kényszerítés büntetében megállapítását és a büntetés enyhítését, harmadlagosan a büntetés enyhítését indítványozta. Negyedlegesen a jogerős ügydöntő határozat hatályon kívül helyezésére, és az eljáró bíróságok új eljárásra utasítására tett indítványt.

[10] A Legfőbb Ügyészség BF.1150/2025/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[11] Indokai szerint a megállapított tényállás tévedés megállapítására alapot adó körülményt nem tartalmaz, az indítvány a terhelt beszámítási képességének korlátozottságán keresztül ténylegesen a jogerős ítéletben megállapított tényállást támadja, ami a törvényben kizárt.

[12] Kifejtette, hogy az indítványnak a törvénysértő minősítésre, valamint a törvénysértő büntetés kiszabására vonatkozó része alaptalan, mivel törvényes a bűncselekmény minősítése, és a kiszabott büntetés az indítványozó által felvetett minősítés esetén is kiszabható.

[13] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot hatályában tartsa fenn.

[14] Az ügyészi nyilatkozatra tett észrevételében a terhelt védője a felülvizsgálati indítványt változatlan tartalommal fenntartotta, majd külön beadványában – állításainak igazolására – egy digitális videófelvételt is csatolt.

III.

[15] A terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[16] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – nem ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[17] A Be. 650. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható.

[18] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a

felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[19] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogszabály sérelme nélkül a kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[20] Az indítványozó álláspontja szerint a megállapított személyi szabadság megsértése büntetnének minősítése anyagi jogi szabályt sért, így a kiszabott büntetés is törvénysértő.

[21] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.

[22] A 2025. szeptember 1. napjától hatályos Be. 649. § (1) bekezdés c) pontja alapján új felülvizsgálati ok, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt szabott ki olyan büntetést, illetve alkalmazott olyan intézkedést, amely a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozat szerint irányadó büntetési tételkerettől eltérő, törvényes büntetési tételkeretre figyelemmel aránytalanul súlyos vagy aránytalanul enyhe.

[23] A terhelt védője a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára alapítottan nyújtotta be a felülvizsgálati indítványát, azonban az indítvány tartalmilag a bűncselekmény jogi minősítését vitatja, és arra alapítja a kérelmét, hogy a helyes minősítés eltérő büntetési tételkeretet vonna maga után.

[24] Ez pedig a Be. 649. § (1) bekezdés c) pont szerinti felülvizsgálati oknak feleltethető meg.

[25] A felülvizsgálati indítvány szerint a terhelt terhére személyi szabadság megsértésének büntette [Btk. 194. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] helyett legfeljebb a Btk. 195. §-ába ütköző kényszerítés büntette állapítható meg.

[26] A Btk. 195. §-ában rögzített kényszerítés szerint, aki mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön, és ezzel jelentős érdeksérelmet okoz, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, azonban a kényszerítés kizárólag abban az esetben állapítható meg, ha más bűncselekmény nem valósul meg.

[27] A Btk. 194. § (1) bekezdése alapján, aki mást személyi szabadságától megfoszt, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a személyi szabadság megsértését tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére követik el [Btk. 194. § (2) bekezdés a) pont].

[28] A bűncselekmény nyitott törvényi tényállás, azaz nem fogalmaz meg konkrét elkövetési módot, azonban nyilvánvaló követelmény az, hogy az adott elkövetési magatartásnak objektíve alkalmasnak kell lennie arra, hogy mást a mozgási vagy a tartózkodási hely megválasztásának lehetőségében akadályozzon vagy meggátoljon.

[29] Az egyén cselekvési szabadságának a sérelme esetén a kényszerítés büntette helyett minden esetben a személyi szabadság megsértése büntettét kell megállapítani, ha az erőszakkal vagy fenyegetéssel elkövetett cselekmény a sértett mozgási, helyváltoztatási, vagy tartózkodási hely megválasztásának a lehetőségétől való megfosztásában jelentkezik (BH 1997.111.). Ha a kényszerítésben megnyilvánuló magatartás a személyi szabadságot is korlátozza, nem a kényszerítés büntettét, hanem a személyi szabadság megsértését kell megállapítani (BH 1991.96.).

[30] Az irányadó tényállás szerint a terhelt

- a 11 és 12 éves sértettek után futott;
- megfogta az egyik kiskorú sértett felkarját és rángatni kezdte, miközben azt kiabálta, hogy „Mit csináltál Te bűdös kurva!”;
- ezután a felkarjánál fogva húzta a háza irányába, miközben szidalmazta;
- a sértett sírva fakadt, közben a másik kiskorú segítségért kiáltott;
- az ezt észlelő, autóval arra haladó házaspár kérdőre vonta a terheltet, aki a kiskorú sértettet
- mintegy 40-45 méteren keresztül – még ekkor is a kapuja irányába húzta;
- a sértettek kérlelése ellenére a terhelt a kiskorú sértettet nem engedte el;
- az autóval leparkoló férfi, miután a terhelt a felszólítása ellenére sem volt hajlandó elengedni a gyermeket, kirántotta a kezéből a kiskorú sértettet, aki a barátnőjével együtt elfutott a helyszínről.

[31] Az irányadó tényállás alapján nem kétséges, hogy a terhelt a kiskorú sértettet akarata ellenére, őt megragadva a felkarjánál erőszakkal visszatartotta, 40-45 méteren keresztül visszafelé húzta, így mozgási, cselekvési szabadságában egyértelműen korlátozta, amely cselekménynek csak kívülálló fizikai beavatkozása vetett véget.

[32] Ekként nem sértett törvényt a bíróság, amikor a terhelt cselekményét személyi szabadság megsértése büntettének minősítette, amelyet tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére követett el [Btk. 194. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont], és ehhez képest törvényes a kiszabott büntetés is.

[33] A védő vitatta, hogy a terhelt tudata – figyelemmel a paranoid személyiségzavarára is – átfogta volna, hogy bűncselekményt követ el.

[34] A védő érvelése azonban, figyelemmel arra, hogy a terhelt beszámítási képességét nem kizáró kóros elmeállapota részletesen rögzítésre került az irányadó tényállásban, valójában tényálláson kívüli, azzal ellentétes körülményre hivatkozással a jogerős tényállást támadta. Ez azonban a felülvizsgálati eljárásban kizárt.

[35] A védő emellett a terhelt tévedésére, illetve a javai ellen intézett támadás elhárítása érdekében történt cselekvésére is hivatkozott.

[36] A tévedés, a jogos védelem büntethetőséget kizáró okok, amelyekre azonban felülvizsgálati eljárásban csak akkor lehet hivatkozni, ha az irányadó tényállás tartalmaz olyan ténybeli körülményeket, amelyek alkalmat adhatnak ilyen jogkövetkeztetés levonására (BH 2011.183.). Mindezek megállapítására okot adó tényeket azonban az irányadó tényállás nem tartalmaz. Ehhez képest az ezen okokra hivatkozás a jogerős tényállást támadja, amire felülvizsgálatban nincs mód.

[37] A terhelt védője azt is sérelmezte, hogy a bíróság a büntetés kiszabása során nem értékelte kellő nyomatékka az enyhítő körülményeket, ez azonban felülvizsgálat alapjául nem szolgálhat.

[38] A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy konkrét ügyben, illetve az adott terhelt esetében mit tekint enyhítő vagy súlyosító körülménynek, s azt miként értékeli.

[39] Ennek során a bíróságnak figyelemmel kell lennie a Btk. 79. és 80. §-ának rendelkezéseire, valamint a BKv 56. számú véleményben foglaltakra. Ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy a Btk. 79. és 80. §-ai, valamint a BKv 56. számú véleményben foglaltak a bünteteskiszabási tevékenység mérlegelendő, mérlegelésre váró szempontjai.

[40] Miután pedig az anyagi jogi felülvizsgálat tárgyát a bíróság bizonyítékokat mérlegelő tevékenysége nem (a bünteteskiszabási tényezők értékelése sem) képezheti, így

felülvizsgálatban az sem támadható, illetve vizsgálható, hogy az eljáró bíróság miként vette figyelembe a Btk. 79. és 80. §-ait, valamint a BKv 56. számú véleményben rögzített iránymutatást.

[41] Mindemellett a Kúria megjegyzi, hogy a bíróság a büntetéskiszabás során figyelemmel volt a terhelt beszámítási képességének korlátozottságára is.

[42] Az indítványozó által becsatolt kamerafelvétel tartalma felülvizsgálat alapja nem lehet, az legfeljebb perújítási okot valósíthat meg.

[43] Ekként a Kúria a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

[44] *A döntés elvi tartalma*

Ha a kényszerítésben megnyilvánuló magatartás a személyi szabadságot is korlátozza, nem a kényszerítés büntettét, hanem a személyi szabadság megsértése büntettét kell megállapítani.

IV.

[45] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[46] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2026. június 9.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Péter s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző